

EXAMENSARBETE

Hösten 2008

Lärarytbildningen

”Jag försöker variera, men...”

– En undersökning om pedagogers förhållningssätt till elevers olika lärandestilar

Författare

Jenny Mattisson

Anna Sandgren

Handledare

Anna Ekström

www.hkr.se

”Jag försöker variera, men...”
– En undersökning om pedagogers
förhållningssätt till elevers olika lärandestilar

Jenny Mattisson

Anna Sandgren

Abstract

Syftet med undersökningen är att undersöka pedagogers förhållningssätt till elevers olika lärandestilar. Det har också studerats vilka metoder som ges av pedagogen för att tillgodose olika lärandestilar. I litteraturgenomgången beskrivs olika lärandestilar samt Gardners olika intelligenser. Metoden som använts för att få fram resultatet har varit kvalitativ där vi har använt oss av intervjuer och observationer. Vi har kommit fram till att pedagoger vet att elever har olika lärandestilar men våra resultat visar inte att pedagoger medvetet lägger upp sin undervisning utifrån dessa olika lärandestilar. Resultaten visar också att de visuella och auditiva lärandestilarna verkar vara mer tillgodosedda än andra.

Ämnesord: Lärandestilar, kunskap, förhållningssätt, intelligenser.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	5
1.1 <i>Bakgrund</i>	6
1.2 <i>Syfte</i>	7
2. Litteraturgenomgång	9
2.1. <i>Teoretiska utgångspunkter</i>	9
2.2 <i>Olika lärandestilar</i>	9
2.2.1 Vad menas med att lära på olika sätt?.....	9
2.2.2 Varför är det viktigt att veta vilken lärandestil ens elever har?	10
2.2.3 Gardners multipla intelligenser	10
2.2.4 De olika sinnena	13
2.2.5 Hur tillgodoser man olika lärandestilar?.....	15
2.3 <i>Kritik</i>	16
2.4 <i>Skolans resurser</i>	17
2.5 <i>Gällande styrdokument</i>	17
2.5.1 Läroplan för det obligatoriska skolväsendet	17
2.6 <i>Tidigare forskning kring lärandestilar</i>	18
3 Empiri.....	20
3.1 <i>Tillvägagångssätt</i>	20
3.1.1 Val av metod	20
3.1.2 Urval.....	20
3.1.3 Insamlingsmetod	21
3.1.4 Genomförande	21
3.1.5 Observation.....	21
3.1.6 Intervju	22
3.1.7 Etiska överväganden.....	23
3.1.8 Metodkritik.....	23
3.2 <i>Resultat och Analys</i>	24
3.2.1 Resultat och analys observation: Anita.....	24
3.2.2 Pedagogens metoder	24
3.2.3 Pedagogens förhållningssätt.....	25
3.2.4 Elevens respons	26
3.2.5 Resultat och analys intervju: Anita	27
3.2.6 Att tillgodose olika lärandestilar	27
3.2.7 Pengar, material och personal.....	28
3.2.8 Drömarbetsplatsen	29
3.3 <i>Resultat och analys observation: Brita</i>	29
3.3.1 Pedagogens metoder	29
3.3.2 Pedagogens förhållningssätt.....	30
3.3.3 Elevens respons	31
3.3.4 Resultat och analys intervju: Brita	32
3.3.5 Att tillgodose olika lärandestilar	32
3.3.6 Pengar, material och personal.....	33
3.3.7 Drömarbetsplatsen	34
4. Diskussion.....	35
4.1 <i>Metoddiskussion</i>	35

4.2 Diskussion	35
4.2.1 Våra elever har olika lärandestilar	35
4.2.2 Pedagogens förhållningssätt	37
4.2.3 Resurser	38
4.2.4 Att lista ut elevers olika lärandestilar	39
4.2.5 Att våga släppa taget	40
4.2.6 Pedagogens svåraste utmaning	40
5 Sammanfattning och slutsatser	42
Källförteckning	45
Bilaga 1	
Bilaga 2	
Bilaga 3	
Bilaga 4	

1. Inledning

Det finns inte en människa som är den andra lik på vår jord och så är det även i våra klassrum. Våra elever är olika till sätt, utseende och lärandestil. För att kunna tillgodose alla dessa olika individers lärande finns olika lärandestilar att utgå ifrån. De olika lärandestilarna ska ligga till grund för vårt arbetssätt att tillgodose alla elevers olika lärandebehov. På grund av att elever har olika lärandestilar måste pedagogerna kunna variera sina arbetssätt.

Under den verksamhetsförlagda utbildningen kan man ibland få intrycket av att en del pedagoger inte medvetet arbetar för att tillgodose olika lärandestilar hos eleverna. Det är snarare så att en del pedagoger utgår ifrån någon lärandestil som passar de flesta elever. Många pedagoger är inte medvetna om de olika lärandestilar som är representerade i deras klass eller så vet de inte hur de skall kunna arbeta för att tillgodose dessa. Det är ofta vad som gynnar majoriteten av eleverna som avgör hur dessa olikheter skall tas tillvara i undervisningen samt deras sätt att ta till sig kunskap. Elever har olika behov och olika lärandestilar och det är pedagogens uppgift att tillgodose alla dessa behov. Görs inte detta kan kanske några elever upplevas som stökiga. Dessa passar måhända helt enkelt inte in i den metod pedagogen använder sig av. Därför tror vi att det är viktigt att se och använda elevernas olika lärandestilar för en mångfald i undervisningen.

Det är viktigt att ha kunskap om olika lärandestilar för att kunna tillgodose allas behov i skolans vardag. Det är därför viktigt att vara medveten om sina egna teoretiska utgångspunkter. Detta är centralt för att kunna ge en helhetsbild av eleven och lärandet.

1.1 Bakgrund

”Att lära ut på det sätt som eleverna bäst lär in på är sålunda en av nycklarna till en förbättrad undervisning i skolan” (Boström & Wallenberg, 1997, s.20). Boström och Wallenberg är verksamma pedagoger som skrivit böcker utifrån sina erfarenheter i skolan. Att i sin undervisning utgå från olika lärandestilar är något som vi anser är ett av pedagogens största och svåraste uppdrag. Vi anser också att det är viktigt att elevernas lärandestilar ligger till grund för undervisningen för att de skall utvecklas optimalt, både socialt och kunskapsmässigt.

Vi anser att pedagogens uppdrag är att skapa en skola för alla elever och att skapa förutsättningar för alla elever att lära och nå upp till målen.

En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen skall utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser skall fördelas lika. Hänsyn skall tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målen. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen.

(Läraryrket, 2005, s.10)

Vi tolkar detta citat från läroplanen (Lpo94) såsom att pedagogerna har ett ansvar för att eleverna ska nå målen och att eleverna har olika sätt att nå dessa. Det är vårt ansvar att hjälpa eleven till lärande, vilket betyder att vi måste lära känna eleven och hur denne lär. Vi anser också att det inte endast är målen vi skall hjälpa eleverna med utan vi skall även hjälpa de med förståelse av kunskapen. Vi anser att elever har olika förutsättningar för lärande. Detta bidrar till att elever lär på olika sätt, det vill säga att elever har olika lärandestilar.

Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet (Läraryrket, 2005) förespråkar att pedagoger skall anpassa sin undervisning efter ”varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande” (Läraryrket, 2005, s. 17), och att ”eleverna utvecklar sitt eget sätt att lära” (Läraryrket,

2005, s. 14). Alla pedagoger är medvetna om dessa styrdokument men frågan är om dessa mål och riktlinjer följs eller om verkligheten är något annat. Vi anser därför att det finns en relevans i att undersöka om och hur pedagogerna planerar sin undervisning utifrån de olika lärandestilar eleverna har.

1.2 Syfte

Enligt den vetenskapliga artikeln, *Att läsa och skriva- forskning och beprövad erfarenhet*, (2007) publicerad på skolverket, är det skolans skyldighet att ha en varierad undervisning. Enligt publikationen lär vi oss med alla sinnen. Skolverket menar vidare att varierad undervisning leder till kunskap. Med denna bakgrund är undersökningens ena syfte att visa hur olika pedagoger förhåller sig till de olika lärandestilar som eventuellt finns hos eleverna. Undersökningen syftar också till att undersöka hur pedagogerna tillgodoser elevernas olika lärandestilar i undervisningen. På detta sätt vill vi göra oss själva och eventuellt också andra pedagoger medvetna om vikten av lärandestilars eventuella existens. Vi anser att pedagoger bör kunna variera sina arbetssätt för att bereda eleverna möjlighet att arbeta efter sina egna lärandestilar och olika behov. Det är också viktigt för oss att visa andra att det är svårt för pedagoger att tillgodose alla elevers olika lärandestilar men att det är viktigt att man försöker.

Utifrån dessa perspektiv har vi kommit fram till nedanstående frågeställningar:

- Om och i så fall hur förhåller sig pedagogen till elevers olika lärandestilar?
- Tillgodoses de olika lärandestilarna?

2. Litteraturgenomgång

2.1. Teoretiska utgångspunkter

Våra teoretiska utgångspunkter vilar på det sociokulturella perspektivet där vi menar att elever genom samarbete med andra når sin väg till lärande. Vi tror att elever genom att se andra göra på sitt sätt, lär sig att alla inte är likadana och att man tillsammans kan hjälpas åt att nå längre. Vygotskij beskriver det som ett samspel mellan den vuxne eller mer kunnigare med barnet eller den mindre kunniga poängterar Claesson (2007). Det sociokulturella perspektivet kopplar vi till lärandestilar genom att vi anser att man via gruppens olikheter kan se och komma underfund med sitt eget sätt att lära. Olika sätt att lära kallar vi här för lärandestilar.

Vi lutar oss även mot Gardners (2001) intelligenser och Dunn & Dunns (1995) lärandestilsteorier. Vi menar att människor har fallenhet för olika saker och att dessa gör att vi behandlar saker på olika sätt. Detta kan kopplas till lärandestilar menar vi.

2.2 Olika lärandestilar

Under denna del kommer vi att presentera de olika sinnen och intelligenser som man kan utgå ifrån för att komma fram till hur elever lär. Vi kommer även att diskutera hur sinnen och intelligenser kan visa sig i skolans värld och betydelsen för den enskilde att veta hur man lär.

2.2.1 Vad menas med att lära på olika sätt?

Dunn (2001) beskriver inlärningsstil som elevens individuella sätt att lära. Lärandestilen beror på olika faktorer såsom; ålder, kön, kultur och miljön. Man kan även ha styrkor och svagheter inom sin egen lärandestil. Dunn och Dunn (1995) beskriver vidare att man behandlar information på olika sätt genom sina olika lärandestilar vilket kan leda till lärande. Dunn menar att barn lär sig på två

olika sätt; analytiskt och globalt. När man lär analytiskt lär man sig del för del och är nöjd med det så länge de upplever att de är på väg mot ett mål. Elever som lär globalt lär däremot sig bäst av helheter och har lättast för att lära genom att höra berättelser och när deras intressen tas tillvara.

Elever som lär analytiskt föredrar tystnad, stark belysning, skrivbord när de lär och de vill bli klara med en uppgift innan de går vidare till nästa. Elever med globalt lärande föredrar däremot ljud, dämpad belysning och arbetar gärna med flera olika uppgifter samtidigt. Inom de globala och analytiska sätten att lära kan man även lära olika genom sina sinnen där man exempelvis kan vara analytiskt visuell, vilket innebär att eleven lär sig bäst genom att se, läsa eller observera (Dunn, 2001).

2.2.2 Varför är det viktigt att veta vilken lärandestil ens elever har?

Dunn och Dunn (1995) menar att det är först när någonting är svårt att lära som vi behöver använda oss av vår inlärningsstil. Dunn och Dunn påpekar vikten av att få en grund i skolans värld och att det gör dessa elever framgångsrika i framtiden. Det är viktigt för pedagoger att veta vilken lärandestil ens elever har, eftersom pedagogen då kan hjälpa eleverna att bli framgångsrika med goda studieresultat. Dunn (2001) menar vidare att många lärare är oroliga för hur de ska kunna tillgodose alla behov i ett klassrum. Problemet enligt Dunn tycks vara att många pedagoger inte fortbildar sig och läser forskningsrapporter. Vidare beskrivs att alla pedagoger har egna undervisningsfilosofier som de tror på och att det ofta är dessa som formar deras undervisning, vilket är ett problem i sig. Dunn och Dunn (1995) vill ändå poängtera att användandet av pedagogers undervisningsfilosofier måste ske i samspel med elevernas lärandestilar.

2.2.3 Gardners multipla intelligenser

Gardner (2001) diskuterar vad han kallar multipla intelligenser, vilka är

utvecklade ur den så kallade psykometriska traditionen. Vår förståelse av Gardners olika intelligenser är att människor har fallenhet för olika faktorer eller aspekter. Gardners olika intelligenser menar vi kan öka förståelsen kring människors lärandestilar. Intelligenserna ska, menar Gardner, ses som ett komplement till att lära känna elevers styrkor och svagheter. Det handlar inte om att bestämma en viss intelligens hos eleven, utan att lära känna eleven på ett djupare plan. På så sätt kan intelligenserna vara en hjälp för pedagogerna. Det är inte yrkesval som kategoriserar människor. Vi kan aldrig säga att till exempel alla advokater har en viss intelligens. Vi måste lära känna personen bakom ytan och inte sätta en viss stämpel, vilket Gardner framhåller som det kritiska eller negativa med teorin om intelligenserna. Intelligenserna ska ses som ett hjälpmedel menar Gardner (2001).

Gardner (2001) beskriver den verbal-lingvistiska intelligenta människan likt en person som har god förmåga att använda sig av tal och skrift för att utvecklas. Vår uppfattning är att i skolan representeras de verbal-lingvistiska eleverna med en elev som är en god talare och som har ett utvecklat språk, till exempel en person som skriver långa och bra uppsatser och som också tycker om att få något berättat för sig. Från arbetslivet representeras verbal-lingvistiska av till exempel författare och advokater.

Den logisk-matematiska intelligensen företräds av människor som har fallenheten att tillämpa och granska matematiskt och logiskt svåra problem. Matematiker och forskare företräder den logisk-matematiska intelligensen (Gardner 2001). I skolan finns det elever som kan ha en del av den logisk-matematiska intelligensen och det är de elever som har fallenhet för matematik och logiskt tänkande.

Förutom dessa två intelligenser, menar Gardner, att det finns ytterligare fem intelligenser: musikalisk-rytmisk intelligens; kroppslig-kinestetisk intelligens; visuell-spatial intelligens; interpersonell intelligens; och intrapersonell

intelligens.

En person med musikalisk-rytmisk intelligens har förmåga att lyssna och genomföra olika musikaliska mönster. En elev i skolan med denna intelligens kan representeras av en person som behöver musik, rytmik, mönster för att nå lärande. Man kanske behöver lyssna på musik samtidigt som man läser något för att det underlättar inläringen.

En person med kroppslig-kinestetisk intelligens kännetecknas av en person som valt att bli skådespelare eller idrottsman, även de personer som valt ett arbete som kräver kroppsarbete, som till exempel hantverkare, har denna intelligens. Den intelligensen har elever i skolan som behöver röra på sig för att kunna tillämpa kunskap. Man kan tänka sig en person som lär sig blodomloppet genom gå en bana i stället för att lyssna till läraren, tolkar vi det som.

Den visuellt-spatiala intelligensen finns bland annat hos piloter. Personer med den intelligensen har förmåga att se övergripande mönster, men även små mönster inom en viss area. Vi anser att denna intelligens ligger nära den logiska-matematiska intelligensen, eftersom det är mönster i lärandet som är det väsentliga. Vi tolkar det även som att en elev som gärna vill ha struktur eller mönster i vardag och skolarbete kan ses som en sådan.

Pedagoger och säljare företräds av personer med interpersonell intelligens. En person med interpersonell intelligens har lätt för att samarbeta, lyssna och ta till vara på andras synpunkter, viljor och tankar. Vi anser att elever som har lätt att arbeta i grupp representeras av denna intelligens.

I motsats till interpersonell intelligens finns intrapersonell intelligens som menas med att personer med denna förmåga har en insikt om att förstå sig själv. Dessa elever arbetar gärna självständigt i skolan tolkar vi det som.

Gardner (2001) påpekar att han listat dessa sju intelligenserna men att han därefter tänkt om det kanske finns ännu fler, och förespråkar därefter att det kan finnas tre intelligenser till: naturintelligens; andlig intelligens; och existentiell intelligens, vilket i än högre grad gör teorin till en teori om multipla intelligenser.

En person med naturintelligens brukar benämnas naturvetare. Detta är en person med god hand med djur och som trivs i naturen. Dessa elever lär sig bäst genom att ha tillgång till skogen och närheten till djur.

De resterande intelligenserna, den andliga intelligensen och den existentiella intelligensen, beskriver vi inte då även Gardner är kluven till om dessa skall räknas till intelligenser.

Gardner (2001) menar att det finns ett samband mellan intelligens och lärandestil. Författaren menar vidare att man skall vara aktsam att dra slutsatser mellan intelligens och lärandestil. Vi tror att Gardner menar att intelligenserna skall vara till hjälp att hitta olika lärandestilar i sitt klassrum. Däremot betyder inte detta att man ska dra alla över en kant utan att man bör bedöma varje elev utifrån deras situation.

2.2.4 De olika sinnena

Elever som lär sig bäst genom att se saker, så som bilder, räknas till den visuella lärandestilen. De lär sig genom att läsa och är snabba med att lära sig nya saker på detta sätt. Dunn och Dunn (1995) menar att flertalet av skolans elever lär sig genom att se och iakttä (den visuella lärandestilen). Författarna menar vidare att det finns två olika visuella inlärare. Det finns den globala visuella lärandestilen som kommer ihåg bilder och diagram och så finns det den analytiska visuella inläraren som minns ord och siffror.

Dunn och Dunn (1995) menar att flertalet av eleverna lär sig på två olika sätt; globalt eller analytiskt. De elever som har den analytiska lärandestilen lär sig bäst genom att fakten som skall läras presenteras successivt. Eleven lär sig stegvis. De elever som tillhör den globala lärandestilen däremot företräder en undervisning som de finner intressant och humoristisk med musik och bilder. De lär sig också bättre när de blir medvetna om målet för uppgiften.

Elever som tillhör den auditiva lärandestilen lär sig genom att höra såsom samtal och genom att lyssna på någon. Dunn och Dunn (1995) anser att det är denna stil som finns representerad i de flesta skolor runt om i världen, där vi gärna berättar saker för eleverna. Trots detta menar författarna att det är en väldigt liten del av alla elever som har fördel av denna lärandestil.

De som inte får så stor del i dagens skola menar Boström och Wallenberg (1997) är de som tillhör den kinestetiska lärandestilen, eftersom de föredrar att röra på sig och vara aktiva i undervisningen. Dunn och Dunn (1995) beskriver att de elever som har den kinestetiska lärandestilen bör få röra på sig när något nytt introduceras av den anledningen att det är då de tänker bäst. Författarna jämför det med en joggare som ofta tänker bäst då de springer.

Ellneby, special- och talpedagog, utbildare och författare, (1993) har skrivit om taktil perception. Författaren menar att genom att föra in leken i undervisningen tränar man även dessa elevers förmåga till kroppskontakt med andra människor. Dunn och Dunn (1995) menar att det även kan vara bra att föra in hjälpmedel där eleverna kan känna sig fram eftersom elever med stark taktil lärandestil kommer ihåg beröring. Ellneby (1993) menar att barn som är överaktiva kan vara detta på grund av en inre osäkerhet eller en ängslan för beröring.

Williams med flera (2000) menar att pedagoger måste förhålla sig positivt och ta tillvara på barns olikheter. Författarna menar att det är viktigt att man

synliggör elevernas olikheter i undervisningen för att elever skall kunna utvidga sina egna kunskaper samt att skapa en förståelse för hur andra kan tänker. Författarna menar också att det är viktigt för den demokratiska fostran. De menar också att barns olikheter vid grupparbete kan ge upphov till flera perspektiv och idéer. Utan olikheterna skulle antagligen ingen utveckling ske. Därför skall man se olikheterna som möjligheter istället för hinder. Även Dunn (2001) påpekar att det är viktigt att ha variation i sin undervisning för att nå ut till alla olika lärandestilar. Boström och Wallenberg (1997) skriver att en god pedagog undervisar med de olika lärandestilarna som bakgrund, för att nå ut till alla elever. Dunn och Dunn (1995) menar att de olika lärandestilarna ska tas tillvara på iallafall när något nytt introduceras, där första mötet med kunskapen är viktig. Författarna beskriver vidare att en elev kan ha en kombination av olika lärandestilar.

2.2.5 Hur tillgodoser man olika lärandestilar?

Enligt Dunn och Dunn (1995) ska man som pedagog för att kunna tillgodose olika lärandestilar ta tillvara på elevernas starka sidor, så att undervisningen utformas mer individuellt. Det man ska tänka på när man undervisar i grupp menar de är att man visar något genom en stark sida hos en elev medans detta kanske är en väldigt svag sida för en annan elev. Till exempel om en elev måste utföra något med kroppen det vill säga har den kinestetiska lärandestilen kanske denna elev behöver lära sig multiplikationstabellen genom att man tillsammans i grupp visar hur det sker.

2.3 Kritik

Gardner (2001) menar att det finns en risk med intelligenserna, att det kan bedöma en elev på för svaga grunder. Att man som pedagog gör ett litet test och sen stämplar en elev på dessa grunder. Gardner menar att man med en viss stämpel kan förstöra ett intresse för något. Författaren menar att man ska vara noga i sina bedömningar och inte bedöma någon på för vaga grunder. Gardner menar vidare att en bedömning inte är statisk och att undervisning i dagens skola skall vara individanpassad. Boström och Wallenberg (1997) menar att man måste ta till vara på alla intelligenserna i sin undervisning och på så sätt variera sin undervisning utefter dessa. Författarna poängterar också att man som pedagog ofta använder sig av den lärandestil som man själv bäst lär genom, vilket författarna menar bör beaktas och som kan ses som ett problem.

Vi tror att en elev har olika sätt att lära och att det är vår uppgift att lära känna elever så pass väl att vi vet hur de bäst lär. Vi har genom vår litteraturgenomgång beskrivit olika teorier om lärandestilar. Dunn och Dunn (1995) menar att det inte finns någon forskning eller något test som kan avgöra vilken lärandestil man har, utan att detta är något man observerar och på så sätt kommer fram till. Dock har Dunn och Dunn framställt ett test från årskurs tre till nio. Författarna menar att man som elev fyller i detta test och får på så sätt fram sin lärandestil. Detta test finns i boken "Alla barn är begåvade på sitt sätt" av Dunn och Dunn 1995.

Vi tror att det kan finnas en risk med Dunn och Dunns test då pedagoger kan helt förlita sig på detta. Det skall beaktas att man kan ha en dålig dag då man fyller i testet eller kan det vara så att eleven lär sig på olika sätt i olika ämnen. Med testet tror vi att man kan få fram viss information men observation är att föredra då man vill få reda på olika lärandestilar. En varierad undervisning där olika möjligheter att nå målen finns, gör att olika lärandestilar tillgodoses.

2.4 Skolans resurser

I denna sammanställning beskrivs skolans ekonomiska och pedagogiska resurser. Vi har valt att beskriva detta då vi anser att det har med hur man kan tillgodose eventuella lärandestilar.

Skolverket (2004) har gjort studier om hur de ekonomiska resurserna påverkar skolans olika studieresultat där de jämfört skolornas olika resultat beroende på deras ekonomiska resurser. De diskuterar den aktuella frågan; Finns det ett samband mellan hur de ekonomiska resurserna fördelats och hur eleverna presterar? De menar att frågan är högaktuell då många skolor utsätts för besparingar. Skolverkets undersökningar har också tagit hänsyn till olika strukturer såsom vilken miljö lärandet utgår från och vilka olika gruppsammansättningar som finns. Även elevens bakgrund har studerats utifrån utbildningsresultaten. Resultaten från skolverkets studie visar på att en större andel av pedagoger gynnar vissa elever medan andra elever presterar samma resultat oavsett om pedagogerna är mindre till antalet. Studien visar också att mer än hälften av de skolor som analyserats skulle kunna prestera bättre i förhållande till de resurser som de har att tillgå. Skolverket (2004) pekar också på pedagogers olika kompetenser och att de kan vara en bidragande faktor till skolornas olika resultat. Detta är också något som Lindström och Pennlert (2004) finner viktigt, att man tar tillvara på den pedagogiska kompetensen, för att eleven skall kunna utvecklas optimalt. Vi tolkar det som om pedagogers olika kompetenser tillgodoser olika elevers lärandestilar.

2.5 Gällande styrdokument

Vi har valt att ta med i litteraturdelen, de gällande styrdokument som en pedagog antas utgå ifrån. Detta är ett dokument som regeringen vill att man ska följa.

2.5.1 Läroplan för det obligatoriska skolväsendet

Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och

fritidshemmet, Lpo94, (Läraryrket 2005) fastlades av regeringen år 1994 och ska ligga till grund för skolans arbete enligt regeringen. I Lpo94 står det om skolans värdegrund och uppdrag samt om riktlinjer, mål som skall uppnås och mål att sträva mot. Elevernas lust inför lärandet och nyfikenhet är en grund för skolans arbete. En av pedagogernas många uppgifter är att hjälpa sina elever att tillgodose sig kunskap i olika former och hjälpa dem att finna en lärandestil som passar för just den elevens förutsättningar och behov. "Skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången grundskola kan utvecklas och använda kunskaper och erfarenheter i så många olika uttrycksformer som möjligt som språk, bild, musik, drama och dans" (Läraryrket, 2005, s.15). Vi menar att man med olika uttrycksmedel tillgodoser olika lärandestilar. Läroplanen förespråkar goda relationer med hemmet. Lpo94 poängterar vidare att eleverna skall ha inflytande över sin skolgång. Det är också pedagogens skyldighet att skapa förtroendefulla relationer med sina elever. I Lpo94 finns det riktlinje som uttrycker att pedagogen skall utgå ifrån varje individs enskilda behov och förutsättningar. Vi menar att man genom att få fram och tillgodose elevers olika lärandestilar uppfyller detta krav.

2.6 Tidigare forskning kring lärandestilar

Andreasson och Svensson (2006) har i sin undersökning om individanpassad undervisning och lärandestilar, kommit fram till verksamma pedagoger ofta är medvetna om olika lärandestilar och att dessa många gånger tillgodoses i skolan. De skriver vidare att det inte är så uppmärksammat då pedagoger ofta inte har satt namn på de olika metoderna som tillgodoser de olika lärandestilarna. Likaså beskriver Andersson (2008) sin studie om Dunn's lärstilsmodell i praktiken, som även den visar att pedagoger använder sig av lärandestilar. Båda studierna pekar på att pedagoger omedvetet jobbar kring de olika lärandestilarna för att kunna tillgodose olika behov, vilket tyder på ett förhållningssätt hos pedagoger att så långt som möjligt kunna tillgodose olika lärandestilar.

En av de pedagoger som Andersson intervjuat menar också att det är viktigt att det första mötet med kunskapen är viktigt och att denne ofta använder sin kunskap om de olika sinnen när något nytt och svårt ska introduceras.

Andersson (2008) tar även upp motivation som en aspekt för att kunna lära sig, att det krävs för att ta till sig och förstå kunskapen. Pedagogerna som Andersson intervjuat påpekar också att det blir enklare och roligare att lära om motivationen finns och att det även gör att eleverna kommer ihåg kunskapen. De menar att man finner motivationen i deras lärandestilar. Andersson beskriver också att de elever som ofta bedöms som i behov av stöd har de taktila och kinestetiska lärandestilarna. Andersson och Svensson (2006) ställer frågan om dagens skola verkligen är utformad till att kunna tillgodose dagens krav på lärandestilar. De beskriver också att pedagogerna ofta vill och kan tillgodose elevers olika lärandestilar men att det är brister i lokaler och andra resurser som sätter stopp för det. Andersson påpekar också att det krävs ett stort engagemang från pedagogerna för att kunna tillgodose olika lärandestilar.

Liksom Dunn och Dunn (1995) menar pedagogerna som Andreasson och Svensson (2006) intervjuat i sin undersökning att observation är det bästa redskapet för att kunna se vad eleverna har för behov och lärandestilar. Pedagogerna i deras studie menar att man lär känna eleverna efter ett tag och vet vad de behöver och att dokumentation av hur eleverna lär ses som onödigt.

3 Empiri

3.1 Tillvägagångssätt

3.1.1 Val av metod

Undersökningen bygger på två observationer och en intervju per pedagog där två pedagoger medverkat. Detta för att få en djupare inblick i deras arbete. Vi har valt att observera då vi vill studera beteenden och förhållningssätt i klassrummet. Patel och Davidsson, som båda i många år har undervisat kring forskningsmetodik vid universitetet i Linköping, (2003) menar att observation är den bästa metoden då man skall studera beteende.

För att få svar på våra frågor har det använts en kvalitativ metod. Kvalitativa metoder används när man vill studera beteende. Vid kvalitativ forskning är det inte något speciellt som skall räknas eller mätas, utan materialet behandlas och tolkas av forskaren (Denscombe, 2000). De kvalitativa metoderna som använts är observation och intervju.

3.1.2 Urval

Det har skickats ut brev via mejl till ett antal skolor i Skåne med en förfrågan om att delta i en undersökning om pedagogens förhållningssätt till olika lärandestilar. Två pedagoger som svarat på detta brev har därefter blivit utvalda då de har passat in i vår tidsram. Antalet pedagoger som medverkat kan påverka resultatet. Fingerade namn kommer att användas genomgående.

I undersökningen har två verksamma pedagoger i årskurserna tre till sex valts ut. Anita är utbildad pedagog i årskurserna ett till sju med inriktning på Svenska och Samhällsorienterade ämnen och arbetar i klass fem till sex på en skola i en by i Sydvästra Skåne. Anita har varit verksam pedagog under sju år. Brita har även hon en årskurs ett till sju utbildning med inriktning svenska och

samhällsorienterade ämnen. Hon har även studerat extra engelska och har kompetens att undervisa i detta upp till årskurs sju. Brita arbetar i årskurs tre till fem i en skola i anslutning till en stad i Nordöstra Skåne och har varit verksam pedagog i 17 år.

3.1.3 Insamlingsmetod

Under första mötet gjordes en observation med hjälp av fältanteckningar. Under andra mötet gjordes en observation, även där med fältanteckningar, som följdes av en intervju. Intervjun spelades in på band. Denscombe (2000) menar att man med intervjuer endast kan fånga upp vad den intervjuade pedagogen säger och inte vad de egentligen gör. Därför görs både observationer och en intervju i vår undersökning.

3.1.4 Genomförande

Då observationen genomfördes var observatörerna "osynliga". Observatörerna satt tyst i bakgrunden och antecknade (Patel och Davidsson 2003). Dessa observatörer var okända för elever och pedagoger sen tidigare och var placerade utom elevernas blickfång. De två observationerna följdes av en intervju med den verksamma pedagogen.

3.1.5 Observation

Vid båda observationerna användes en strukturerad observation. Med strukturerad observation menas att man fokuserar på ett visst område. Patel och Davidsson (2003) menar att man kan utgå från olika punkter. Observatörerna vid denna undersökning har valt att utgå från två punkter:

- Vilka metoder erbjuder pedagogen i genomgång och genomförande?
- Vilken respons får undervisningen av eleverna?

Vid den andra observationen hade observatörerna fokus på varsin punkt av de ovanstående. Detta gjordes då koncentrationen skulle riktas mot en specifik företeelse för att inte gå miste om något viktigt. För att kunna dokumentera observationen gjordes fältanteckningar. Denscombe (2000) påpekar att det är svårt att göra sådana då man kan missa händelser kring observationen. Vi valde därför att vi båda skulle göra fältanteckningar för att minimera risken att missa något.

Denscombe (2000) menar att en fördel med observationer är att man som observatör får se hur människor gör istället för hur de under en intervju påstår sig göra. Författaren poängterar vidare att man skall vara "socialt osynlig" (s 173), det vill säga inkräkta så lite som möjligt på undersökningen och de undersökta, under observationen. Detta för att inte inverka på vardagen. Författaren påpekar också att placeringen av observatörerna är viktig då man skall kunna se allt som händer. Vi valde därför att byta plats med varandra vid de två observationerna för att få en större synvinkel.

3.1.6 Intervju

I undersökningen har vi valt att använda oss av en semistrukturerad intervju. Med semistrukturerad intervju menas att frågorna inte har ett givet svar det vill säga att de är öppna och kan besvaras på olika sätt (Denscombe 2000). Intervjuerna har utförts genom att en av oss ställt frågor och den andre har antecknat utifall inspelningen skulle gå fel. Personen som ställde frågorna under intervjun ställde endast de frågor som var förberedda inför intervjun. Den intervjuade personen gavs möjligheten att svara så utförligt som möjligt. Karaktäristiskt för semistrukturerade intervjuer är att man låter den intervjuade personen använda sina egna ord (Denscombe 2000). Denscombe menar att det är bättre att låta den intervjuade svara med egna ord i svåra frågor. Författaren påpekar också att intervjuaren skall förhålla sig neutral i semistrukturerade intervjuer. Fördelarna med intervjuer som enbart berör få parter är att informationen som man får utgår från en källa och intervjuaren behöver endast sätta sig in i en persons idéer och

tankar (Denscombe 2000). I intervjun valde vi att inte gå in och fråga om det vi tidigare observerat. Detta valdes för att få olika synvinklar på vår problemprecisering. Detta gjordes också för att se hur pedagogen gjorde och vad den skulle vilja göra. Struktureringen på intervjun gjordes också för att på djupet få veta pedagogens förhållningssätt till elevers olika lärandestilar och val av metod i undervisningen.

3.1.7 Etiska överväganden

Pedagogerna blev tillfrågade om att delta i undersökningen genom ett brev (Se bilaga 4) där det tydligt framgick vilka etiska överväganden som tillämpats och att undersökningen gick att avbryta utan vidare förklaring. Pedagogerna blev i detta brev även informerade om att studien skulle bestå av två observationer och en intervju där olika lärandeteorier skulle vara fokus. Det framgick också av brevet att materialet tillhandahålls av forskarna och att alla som deltar i studien är anonyma. (Vetenskapsrådet 2008).

3.1.8 Metodkritik

De negativa affekterna med en kvalitativ metod är att forskaren själv tolkar materialet och att alla inte tolkar likadant.

De observerade pedagogerna utgör endast en liten del av alla verksamma pedagoger. Undersökningen kan inte ses som representativ för alla pedagoger. En kvalitativ undersökning har valts där en djupare förståelse står i fokus och där vår metod består av tre olika delar. Denscombe (2000) påpekar också att en observatör oftast inte finns i den dagliga miljön och kan därför inte räknas till det naturliga i vardagen. Vi är medvetna om att detta kan påverka resultatet av observationen.

De nackdelar som kan tänkas uppstå vid en intervju kan vara att situationen känns obehaglig för den som blir intervjuad. Den intervjuade personen kan bli störd av bandinspelningen vilket kan leda till att personen inte svarar så som

det från början var tänkt. Det negativa med en semistrukturerad intervju är att man på förhand skrivit frågorna och att den som intervjuar inte kan bygga vidare frågorna på den intervjuade personens svar. Det kan göra att den intervjuade personen inte kan utveckla och förklara sina svar vidare vilket kan leda till att färre svar ges.

Vi valde att inte fråga om vad vi hade sett under observationen för att vi ville jämföra vad vi såg med vad pedagogerna sa att de gjorde. Vi har därför analyserat vad vi har sett och är medvetna om att vi hade kunnat få ett annat resultat om vi frågat pedagogerna om varför de gjorde som de gjorde. Vi är även medvetna om att vi hade kunnat få andra resultat på andra skolor.

3.2 Resultat och Analys

3.2.1 Resultat och analys observation: Anita

Observation 1: Eleverna har engelska och går igenom ett kapitel ur läroboken som sedan skall dramatiseras. Klassen består idag av 16 elever

Observation 2: Eleverna fortsätter att göra färdigt kapitel 1 i deras fantasyböcker. De skall även göra en bild till texten som har med innehållet i kapitlet att göra. Klassen består av 13 elever.

3.2.2 Pedagogens metoder

Anita använder sig ofta av en fråga-svar-metod vid genomgångar. Eleverna får information genom att fråga och att pedagogen svarar dem. Vid något tillfälle ritar Anita en bild på tavlan samtidigt som hon berättar. Detta kan vara ett sätt för pedagogen att förtydliga det hon talar om för de elever som behöver ett

förtydligande.

Vid enskilt arbete ställer pedagogen utmanande frågor till enstaka elever eftersom det kan vara så att dessa elever behöver utmanas för att komma vidare. Under observation två uppmärksammas två elever, som tidigare gått runder i klassrummet, stoppa hörlurar i öronen. Det kan antas att eleverna lyssnar på musik och detta för att de eventuellt har lättare för att koncentrera sig och att få lugn och ro när de lyssnar på musik. Detta kan medföra att de arbetar bättre. Vid enskilt arbete observeras att eleverna arbetar individuellt och att pedagogen rör sig i klassrummet.

Vid de båda observationerna kunde det observeras att det användes olika metoder för att kunna nå eleverna. Dessa metoder var att eleverna fick lyssna, se, rita och arbeta självständigt, vilket kan bero på upplägget av lektionen där det var både fortsättning och förberedande av lektionerna.

3.2.3 Pedagogens förhållningssätt

Vid genomgången under observation ett sitter pedagogen vid tavlan. Anita förflyttar sig en gång under denna genomgång då hon skall sätta på bandspelaren med lärobokens text. Vid detta tillfälle uppstår prat i klassen. En av orsakerna till att Anita enbart instruerar vid tavlan under observation ett kan bero på att eleverna blir oroliga när pedagogen förflyttar sig i klassrummet. Pedagogerna delar ut läroböckerna från en sida av elevbordet. Detta kan bero på att pedagogen kan vara stressad att få ut böckerna till alla elever samtidigt. Under större delen av observation ett talas det svenska av pedagogen och eleverna svarar på svenska. Detta var en lektion i engelska; att de talade svenska kan bero på att pedagogen ville få flyt i lektionen eftersom de flesta av eleverna heller inte svarade på engelska. Detta kanske kan bero på att eleverna kan vara svaga i engelska och därför måste Anita mestadels tala svenska. Under observation ett uppstår en diskussion utifrån elevers tankar om svenska maträtter där Anita bygger vidare på elevernas uttalanden. Eventuellt

kan detta tyda på att pedagogen bygger vidare undervisningen på elevernas intressen och tankar. En elev blir tillsagd av pedagogen att gå med telefonen till en kollega mitt under avslutningens genomgång. Att en av eleverna fick gå med telefonen kan bero på att pedagogen ville få färdigt genomgången.

Vid en diskussion kring hur långt kapitel ett skall vara uttrycker pedagogen att denne är glad om de inte skriver för många sidor. Anita har en tydlig struktur för hur arbetet skall utformas och därav svaret om att hon inte vill ha in för många sidor. Anita dikterar till en elev som sitter vid datorn medan pedagogen samtidigt hjälper andra elever. Pedagogen ritar ofta till eleverna då de ber om detta. Några elever arbetade självständigt större delen av den observerade delen, det kan ha sin grund i att de arbetade bättre på egen hand. Pedagogen svarar på andra elevers frågor då hon hjälper en elev vilket kan antas skapa oro hos den elev hon först hjälpte. Under observation 2 blir en elev färdig med sina uppgifter och frågar pedagogen vad som skall göras nu. Pedagogen svarar att eleven kan plocka fram sin mattebok vilket kan tyda på att eleven kanske behöver arbeta framåt med matteboken.

Vid ett flertal tillfälle berömmar Anita eleverna positivt vilket kan tyda på att pedagogen vill lyfta vissa elever och göra deras tankar hörda.

3.2.4 Elevens respons

Eleven som blivit tillsagd att gå och lämna telefonen gör detta. Då eleverna får ut skrivböckerna under observation två påpekar tre elever att pedagogen inte rättat den tidigare uppgiften. Detta kan tyda på pedagogens brist av tid eller att pedagogen har ett syfte med det.

Under genomgången vid observation två går två elever och hämtar saker ur lådan, vilket kan bero på att de har en lärandestil som kräver att de rör på sig ibland för att kunna koncentrera sig och följa med i undervisningen. Det kan

också bero på att de behövde dessa saker ur sina lådor vid genomgången utan att Anita lägger märke vid detta. Några elever småpratar och visar sina teckningar till kapitel ett för klasskamraterna, även för elever som inte sitter vid samma bord vilket kan tyda på att eleverna vill visa upp sina saker och få bekräftelse. Eleverna småpratar med pedagogen om andra saker under båda observationerna, vilket tyder på ett öppet förhållande mellan elever och pedagog.

De elever som sitter längst fram i klassrummet är aktiva under genomgångarna vid båda observationerna. Några av eleverna som sitter längst bak gör annat. Detta kan bero på att de elever som var närmast pedagogen hade lättast för att lyssna och följa med i undervisningen. Det kan också bero på att eleverna längst bak i klassrummet inte tror att pedagogen ser eller hör dem och därav pratet.

3.2.5 Resultat och analys intervju: Anita

Anita är utbildad 1-7 pedagog med inriktning Svenska och samhällsorienterande ämnen och har varit verksam i skolan sedan 2001. Pedagogerna är 48 år.

3.2.6 Att tillgodose olika lärandestilar

Anita uttrycker att det finns ett överlämnande från elevernas tidigare pedagoger där deras lärandestilar ingår. Pedagogerna poängterar att hon inte medvetet arbetar utifrån elevers olika lärandestilar men att hon alltid försöker ha alternativ i sin undervisning, för att kunna tillgodose elevers olika behov. En grund till detta kan vara att elever förändras och att Anita inte är helt säker vilka lärandestilar hennes elever har för tillfället eller att Anita försöker att individanpassa undervisningen i den mån det går. Anita påpekar också att eleverna visas olika lärandestilar för att lära in och fortsätter; ”men å skolan i synnerhet kanske många gånger tyvärr bara har för få inlärningsstilar”. Under

frågan om pedagogen tillgodoser alla olika lärandestilar blir svaret, "förmodligen inte". Däremot uttrycker pedagogen att man som arbetslag under teman ger eleverna möjligheter att möta andra pedagoger som kan plocka fram andra sidor hos eleverna. Detta tyder på att det finns olika kompetens inom arbetslaget som kan tillgodose olika lärandestilar. Det uttrycks även att man som pedagog utvecklas med tiden och lär sig se olika lärandestilar.

Pedagogen uttrycker att de i arbetslaget arbetar utifrån Bifrost, Gardners olika intelligenser, learning-by-doing och Vygotskij. Deras undervisning innehåller praktiskt arbete och diskussioner. Pedagogerna framför att hon har en holistisk syn på lärande där hon menar att lärandet skall sättas i ett sammanhang, att kunskaperna skall kunna användas även utanför skolans väggar. Detta tyder på att pedagogen vill att undervisningen skall vara meningsfull för eleverna. Vi upplever att pedagogen inte ser klassrummet som en central plats för undervisning, då hon påpekar tillgången av ett skapanderum där allt kan vara framme och aldrig behöver plockas undan.

Att elever har olika lärandestilar är något som pedagogen ser som positivt då pedagogen menar att eleverna kan lära av varandra. Detta kan tyda på att pedagogen tar hjälp av eleverna och visar att deras tankar spelar roll i undervisningen. Anita menar även att detta ger en större förståelse för varandra. "Att någon måste gå upp och känna på grejerna och att någon måste eller att någon annan kan sätta sig i en hörna, åh, åh läsa eller skriva, att det finns olika vägar in". Detta tyder på en medvetenhet kring olika lärandestilar och att det är viktigt att dessa skall kunna tillgodoses.

3.2.7 Pengar, material och personal

Det uttrycks att specialpedagoger finns att tillgå på skolan men att dessa är

överbelastade. Anita menar att pengar är ett stort problem speciellt för en skola som ligger på landet vilket leder till att studiebesöken blir färre. Det finns en önskan om en dramapedagog. Detta kan bero på att denna lärandestil där elever rör på sig och agerar inte är synbar i undervisningen eller att dessa lärandestilar kräver andra resurser och möjligheter.

3.2.8 Drömarbetsplatsen

För Anita är det viktigt att ha en "större börs" för att kunna åka iväg på studiebesök men även att bjuda in människor med olika kompetenser till skolan. Pedagogen påpekar det positiva med att ha ett "skapanderum" där skapandet aldrig har någon ändpunkt. Detta tyder på att pedagogen är medveten om att några elever behöver skapa och se för att kunna lära sig. Anita menar att skolan gör vad de kan för att utveckla läs och skrivinläringen men att skolan inte får någon hjälp av dagens samhälle där det läses alldeles för lite. Detta kan bero på att det i dagens samhälle finns många andra intressen eleverna skall hinna med under sin fria tid eller att det idag finns andra kunskapskällor så som tv och datorer.

3.3 Resultat och analys observation: Brita

Under observation ett påbörjas ett tema i religion. 24 elever fanns med i klassrummet, även en fritidspedagog var närvarande.

Vid den andra observationen var det engelska som stod på schemat med elever i årskurs tre. 15 elever fanns med i klassrummet.

3.3.1 Pedagogens metoder

Brita använder tavlan där pedagogen skriver stödord till det som sägs. Brita använder även sitt kroppsspråk genom att visa med armarna eller att göra bilder med händerna i luften, vilket tyder på att pedagogen vill förtydliga saker ytterligare. Efter en individuell tankestund samt gemensam uppföljning

fastställs, tillsammans med eleverna, målen för arbetet under observation 1.

Under observation 2 använder sig pedagogen av sång, rim och ramsor samt individuella uppgifter i boken som följs upp på slutet. Pedagogen påpekar under rundans gång att om det är någon som kommit på något nytt så går de en runda till och eleverna får än en gång berätta deras tankar.

Under båda observationerna erbjuds både individuella uppgifter såväl som gruppuppgifter. Pedagogen bjuder ofta in eleverna och bygger vidare på deras tankar. De olika metoder som ges under observationerna tyder på att pedagogen vill tillgodose de olika lärandestilar som finns och denne är medveten om dessa. Under de båda observationerna använde sig pedagogen av olika metoder, där eleverna fick lyssna, tala, sjunga, leka, se, arbeta självständigt och i grupp. Att dessa olika metoder användes kan bero på att pedagogen vill fånga alla olika elevers uppmärksamhet. De olika metoder som ges under observationerna kan tyda på att pedagogen vill tillgodose de olika lärandestilar som finns och att denne är medveten om dessa.

3.3.2 Pedagogens förhållningssätt

Vid samtal i helklass låter Brita alla som vill, svara. Det är inte alltid pedagogen som ger förklaringar utan överlåter även detta till eleverna vilket kan bero på att Brita vill att eleverna skall tränas i att förklara något för en annan eller tränas i att tala inför gruppen eller att gruppen har behov av att tala. Pedagogen fokuserar sig på en elev i taget. Om eleverna undrar varför en sak skall göras ges förklaringar om varför. Vid ett tillfälle ges många direktiv och hon instruerar samtidigt som hon ber eleverna att tänka, vilket kan bero på att pedagogen vill hjälpa eleverna att komma igång. Pedagogen rör sig under genomgångar i klassrummet runt bland eleverna och tavlan ses inte som en självklar plats. Detta kan bero på att det i klassen är många elever och att pedagogen vill att alla elever någon gång under lektionen ska se pedagogen ordentligt och

samtidigt känna sig sedda av pedagogen.

Under observation två berömmar hon eleverna och talar även engelska genom hela den observerade tiden och eleverna svarar på engelska. Vid observation två upprepades ett rim två gånger. Att pedagogen upprepade rimmet kan bero på att denne märkt att någon elev behövt detta. Brita ändrar tonläge vid ett par tillfälle, detta tolka som att pedagogen behöver elevernas uppmärksamhet. När en elev går fram och skriver en glosa fel, tre gånger, på tavlan uttrycker pedagogen "no" efter varje felskrivning. Efter tredje gången frågar hon om eleven vill ha hjälp av övriga klassen. Pedagogen framhåller för någon elev att denne behövs i undervisningen vid en speciell gruppuppgift då eleven gör något annat. Detta tyder på att pedagogen synliggör för eleverna att det eleverna gör spelar roll och att de är en grupp som gör något tillsammans. Då en elev blir klar med den individuella uppgiften i läroboken får denna gå till ett skåp och hämta en engelsk bok. Detta kan tyda på att pedagogen redan i förväg tänkt ut extrauppgifter.

Under båda observationerna får några elever lämna klassrummet för toalettbesök medan andra inte får det. Pedagogen uttrycker att det inte finns något rätt eller fel bara man kan förklara hur man tänker. Detta tyder på att pedagogen vill ta reda på hur eleverna tänker för att kunna veta hur man ska kunna gå vidare. Eleverna är aktiva genom att räcka upp händerna och de flesta vill säga sitt, vilket tyder på intresse och engagemang från eleverna.

3.3.3 Elevens respons

Vid observation ett satt eleverna på sina platser större delen av lektionen. Många elever gick på toaletten, vilket kan ha sin grund i att några elever behöver röra på sig ibland för att kunna koncentrera sig och att genomgången tog lång tid.

En elev fick gå fram och skriva en glosa på tavlan men stavar fel tre gånger,

vilket kan bero på att eleven blev nervös, eftersom hela klassen tittade samt att pedagogen bara uttryckte "no". Alla elever, under observation två, sjunger högt och gör rörelser till sångerna under introduktionen av lektionen. En elev uttrycker efter introduktionen att denne vill sjunga en sång. Brita säger att de skall sjunga den låten i slutet av lektionen, vilket de gör. Många pratar med varandra då de står i en ring runt ett bord för att göra en gruppuppgift. Detta kan ha sin grund i att eleverna behöver röra på sig eller att de är ovana med denna situation.

3.3.4 Resultat och analys intervju: Brita

Brita är utbildad till sju pedagog i Svenska och Samhällsorienteranden ämnen och har även läst engelska. Pedagogen kan undervisa i engelska upp till årskurs sju. Brita har varit verksam i skolan sedan 1991 och hon är 55 år.

3.3.5 Att tillgodose olika lärandestilar

Brita menar att hon försöker ta reda på de olika lärandestilar som finns dennes klass. Pedagogen anser sig vara medveten om att det finns olika lärandestilar och försöker variera sin undervisning så mycket som möjligt, såväl det dagliga arbetet som redovisningsformer. Pedagogen uppger att hon inte har någon speciell teknik för att ta reda på lärandestilarna men säger att man lär sig se det ju mer man har en grupp, dock menar Brita att det kan vara en svårighet att klargöra vilka lärandestilar som finns. Pedagogen påpekar också att man skall fråga barnet hur det tänker för att få reda på det, vilket tyder på ett visst elevinflytande. Det påpekas också att "samtalsbiten måste finnas med, alltså, jag själv är ju likadan, jag har jättesvårt att läsa in nått nytt om inte jag får samtala med någon om det jag läser eller det jag ser". När pedagogen startar upp något nytt försöker hon tänka igenom hur hon skall kunna nå alla elever i detta tema. Brita svarar även på frågan, om hon tillgodoser alla elevers olika lärandestilar. Svaret blir att pedagogen inte kan svara hundra procentigt på

detta, dock försöker Brita att göra det och det uppges att pedagogen tänker på det. Detta kan bero på att Brita är osäker på vilka olika lärandestilar som finns och att hon därför varierar i sin undervisning.

Pedagogen uttrycker att hon genom ett varierat utbud av metoder sett ett varierande resultat hos eleverna. Brita säger att det är viktigt att eleverna kan tillämpa olika sorts metoder och att vi som pedagoger tränar eleverna i detta då högre stadier oftast erbjuder en metod som innebär att eleverna läser på egen hand och sedan skriftligt redovisar detta. Detta tyder på att pedagogen inte bara tänker på eleven i ett nu- perspektiv utan också deras framtida resultat.

Pedagogen menar att hon inte utgår från några speciella teorier utan har tagit "godbitarna från olika teorier som jag har sett stämmer in på mig och som jag känner att jag bemästrar". Hon lyfter också fram betydelsen av fortbildning så som föreläsningar där man "antingen får bekräftelse eller får tänka om".

"(...) Nej det viktigaste är att hitta barnet och ee, ee, (...) förstå hur det tänker. Det är det absolut viktigaste och gör man inte det kan man köra över 1/3 av en grupp hur lätt som helst och prata om nått som de inte har en aning om". Pedagog menar att det först är då pedagogen vet hur denne skall kunna hjälpa eleven.

3.3.6 Pengar, material och personal

Brita är inte speciellt "materialfixerad" och lägger hellre pengar på utflykter än nya läroböcker. Pedagog har ett nära samarbete både med specialpedagog och fritidspedagog och ser detta som sitt eget lärande men även som en tillgång i undervisningen. Brita använder sig av bokbussen, Specialpedagogiskt Center, vårdnadshavare och Internet som resurser i vardagen medan pengar är det ständiga dilemmat i skolans värld menar pedagogen.

3.3.7 Drömarbetsplatsen

Brita påpekar att en stor och levande skolgård innehållande, hundrarutor, solur, väderstreck skulle vara en stor tillgång i undervisningen. En dramasal med scen och en musikanläggning skulle kunna fånga de elever som lär sig genom att agera. Detta kan tyda på att olika lärandestilar har olika status då det på denna skola inte finns någon dramasal. Brita skulle även se att tekniken var mer utvecklad inom skolans värld.

4. Diskussion

4.1 Metoddiskussion

För att komma fram till vårt resultat användes två metoder, observation och intervju. Intervjun och observationen ses som kvalitativa i vår undersökning. Vi besökte två pedagoger. Hos var och en av pedagogerna genomfördes två observationer och en intervju, vilket vi anser kunna tydliggöra hur elevernas lärandestilar tillgodoses i vardagen.

Vi anser att dessa metoder tillsammans har fungerat utmärkt för att få svar på våra frågeställningar. Att kombinera observation med intervju har varit ett bra sätt att undersöka hur pedagoger förhåller sig till olika elevers lärandestilar. Vi har först fått se pedagogen agera och därefter fått en djupare insikt i hur pedagogen tänker om elevers olika lärandestilar genom en intervju.

Det som kan ha påverkat resultatet är att Anita berättade att hon var nervös under observationerna. Trots detta anser vi att vi fått en bild av hur pedagogen arbetar för att kunna tillgodose olika lärandestilar. Vi är också väl medvetna om att vår undersökning inte kan ses som representativ för alla pedagoger eftersom det endast har medverkat två pedagoger i undersökningen.

4.2 Diskussion

Ur våra observationer och intervjuer framkom många intressanta saker. Egentligen skulle man kunna sammanfatta det hela med att läraryrket är komplicerat.

4.2.1 Våra elever har olika lärandestilar

I Lpo94 (Läraryrket, 2005) poängteras det att pedagogerna skall se till varje elevs behov och hjälpa dem att hitta sin egen väg till lärande. Det står

även att eleverna skall få utvecklas i olika lärandestilar. Enligt vårt resultat tar man till viss del vara på elevers lärandestilar, genom att ha varierande metoder för att nå fram till målen. Efter observationer och intervjuer har vi kommit fram till att det oftast är en metod som tillgodoser de auditivt starka eleverna. Båda pedagogerna tror att det finns olika lärandestilar men att det finns för få resurser att kunna tillgodose dessa. Med resurser menar båda pedagogerna att det oftast fattas pengar, tid eller personal. Vår erfarenhet säger oss att det är just detta som är problemet för att nå elevers olika lärandestilar. Vi tror vidare att om de olika resurserna skulle finnas skulle också vi ha elever som förstår och kan nå målen.

Anita och Brita arbetar olika. Deras klasser, klassrum, upplägg och resurser ser olika ut. Brita vill att samtalsbiten alltså den verbal-lingvistiska intelligensen enligt Gardner ska finnas med eftersom att det är så hon själv lär sig bäst. De olika intelligenserna kan vara en utgångspunkt för pedagoger anser vi där man kan se hur eleverna lättast lär, detta är också något som Anita tror på och använder sig av i sin undervisning. Dessa går att koppla till olika lärandestilar exempelvis musikal-rytmisk och den kinestetiska lärandestilen då båda parterna har ett behov av att röra på sig. Men till den kinestetiska lärandestilen kan man även koppla andra intelligenser till såsom kroppslig-kinestetisk. Gardners multipla intelligenser kan vara ett hjälpmedel i undervisningen och vi tror att man kan få stor hjälp att förstå vissa elevers behov.

Nackdelen med att utgå ifrån de multipla intelligenserna anser vi vara att man kan bli fast i ett visst mönster där man endast delar in eleverna i olika intelligenser. Dessa kan vara ett hjälpmedel när pedagogen vill ta reda på olika lärandestilar. Vi tror även att elever hela tiden förändras och kan utveckla olika intelligenser i olika ämnen. Därför är det viktigt att ompröva sina teorier om elevernas lärandestilar.

Båda pedagogerna betonar kommunikationens betydelse i undervisningen.

Anita uttrycker speciellt att det är endast positivt att elever har olika lärandestilar då de kan lära av varandra, vilket Vygotskij ser som en del av lärandet. Under de gångerna vi observerade klassen tog eleverna ofta hjälp av pedagogen och inte av andra elever. Vår önskan är att eleverna hade tagit mer hjälp av varandra, att man tillsammans kunde komma fram till ett svar.

4.2.2 Pedagogens förhållningssätt

Vi får uppfattningen om att båda pedagogerna är medvetna om att olika lärandestilar finns i deras klasser och att pedagogerna försöker tillgodose dessa så ofta detta är möjligt. De påpekar båda att de försöker ha variation i sin undervisning för att kunna ge alla barn det de behöver. Med de medlen de har försöker de ge eleverna olika sätt att ta till sig kunskap men har en önskan om att få de hjälpmedel som kan tillgodose främst de taktila och kinestetiska lärandestilarna, eller de elever som har en kroppslig-kinestetisk intelligens eller musikalisk-rytmisk intelligens.

Att lära genom samarbete är något i det sociokulturella perspektivet som är centralt. Vi tolkar att detta inte bara innefattar samarbete mellan eleverna utan även samarbete mellan elever och pedagoger. Under observation ett hos Anita uppfattar vi det som om det var pedagogen som stod för kunskapen. Anita ses som en förmedlare vid lektionen i engelska, så som vid utdelning av glosor. Vi menar att eleverna bör vara mer aktiva under skapandet av lektionen. Vi förstår att viss kunskap eventuellt måste läras in på det viset men att det finns andra sätt. Exempelvis kan eleverna själva välja ur ett antal glosor. Att lämna ut glosor på detta sätt ses kanske många gånger som att ge elever samma förutsättningar. Vi tror att det är viktigt att individanpassa även om detta kan vara tidskrävande.

Båda pedagogerna tar tillvara på och bygger vidare på elevernas olika tankar. Detta syns tydligt under observationerna där vi upplevt att pedagogerna vill bygga vidare på elevernas svar och uttryck. Detta anser vi vara ett positivt

förhållningssätt kring elevernas inflytande i undervisningen. Brita bjuder ofta in eleverna och bygger vidare på deras tankar. Vi menar att även detta är en del av det sociokulturella perspektivet där man lär tillsammans. I detta fall att pedagogen, vägleder eleverna framåt då det sker ett samspel mellan elever och pedagoger. Vad vi uppmärksammat är att Brita inte har det självklara "svaret" utan låter eleverna förklara för varandra. Vi anser att detta kan stärka eleverna i sig själva när de får hjälpa till att hitta sin egen kunskap. Det blir en förstärkning av deras självkänsla som gör att elever känner sig mer motiverade till att delta. Vi tror att delaktighet i undervisningen och att intressen tillvaratas gör att elever blir motiverade. Om man ser till Anitas syn om ett holistiskt lärande ser man tydligt att hon vill ge eleverna ett samband i undervisningen speciellt under observation ett.

Anita poängterar vikten av arbetslaget och att elever får möta olika pedagoger med olika kompetenser. Vi tror det är bra att arbeta i arbetslag för att ta vara på varandras kompetenser. Dunn och Dunn (1995) menar att man som pedagog besitter olika sorts kompetenser och att detta präglar ens undervisning. Vår erfarenhet säger oss att det är endast positivt med arbetslag och särskilt då det gäller att tillgodose barns olika lärandestilar. Vi pedagoger är olika och har olika sätt att vara, vilket gynnar olika sorters elever. Därför tror vi att det är bra att man träffar olika sorters pedagoger så att man får se saker och ting på olika sätt. Även Brita framhåller vikten av ett fungerande arbetslag då hon ofta arbetar tillsammans med fritidspedagogen i klassen.

4.2.3 Resurser

Det är svårt att dra alla skolor över en kant och vi kan inte säga att det finns för lite resurser på våra skolor. Vi kan bara utgå från vår resultat på dessa två skolor vilket tyder på att det behöves fler och mer resurser för att kunna tillgodose olika lärandestilar speciellt de taktila och kinestetiska lärandestilarna.

Båda pedagogerna framhåller bristen av ekonomiska resurser i skolan. Självklart förstår vi att bristen av pengar leder till brist på personal, läroböcker, studiebesök vilket kan ge konsekvenser för vissa lärandestilar. Brita uttrycker att hon inte är "läromedelsfixerad" utan använder sig av kostnadsfria resurser så som skolbiblioteket, bokbussen samt vårdnadshavares stöd, vilket kan gynna dessa elever. Enligt skolverkets studier (2004) kan det vara en bristande ekonomi som leder till brist på personal. Detta kan försämra elevers studieresultat samtidigt som vissa elevers resultat inte påverkas. Detta anser vi har med olika lärandestilar att göra där högre personaltäthet ger fler kompetenser och möjligheter. Vi menar liksom Brita att det är vår skyldighet att göra så mycket vi kan utifrån de medel vi har för att kunna tillgodose alla olika lärandestilar. Om man har inte resurserna tror vi att det är viktigt att vara engagerad och varierande i sin undervisning.

4.2.4 Att lista ut elevers olika lärandestilar

Att ta reda på elevers olika lärandestilar kan ske på många sätt. Vårt resultat visar på överlämningskonferans, observation av barnen samt hur olika metoder i undervisningen motas. Dunn och Dunn menar att det finns ett test man kan göra med eleverna för att få fram deras olika lärandestilar. Gardner menar att lärandestilar inte är något som är statistiskt utan något som måste omprövas efter hand genom observation av eleverna. Vi menar att båda sätten kan vara bra för att få fram elevernas lärandestilar, dock tror vi att man genom observation i vardagen kan få fram mycket. Vi tror också att man kan ha fallenhet för olika saker i olika ämnen. Du kanske lär dig matematik på ett vis, men språk på ett annat.

Brita uttrycker inte i klartext att denne utgår från den lärandestil som passar in på henne själv, dock märkte vi drag från detta under intervjun då Brita menar att hon lär sig på ett speciellt sätt och vill att detta skall finnas med i undervisningen eftersom detta är något Brita starkt tror på. Boström och

Wallenberg (1997) och Dunn och Dunn (1995) skriver också att detta fenomen om att pedagoger ofta undervisar på de sätt de själva lär, bör beaktas. Dock säger Brita att inför nya lärandesituationer tänker denne igenom hur alla elever skall nås, vilket även syns i pedagogens undervisning där man kan se intryck från olika sätt att lära. Vi anser att man i undervisningen inte skall ta hänsyn till sig själv utan att eleverna skall vara utgångspunkten i planering av undervisning. Vi tror att om man undervisar utifrån sin egen lärandestil kan man bli låst och kan inte se det positiva med andra sätt att lära. Genom att ha en öppen syn på lärandestilar kan man fånga upp olika elever i deras sätt att lära. Även Dunn och Dunn (2001) påpekar att undervisningen skall vara varierad för lyckat resultat för eleverna.

4.2.5 Att våga släppa taget

Brita påpekade under intervjun att genom att använda ett varierat utbud av metoder har man sett varierade resultat. Eventuellt menar Brita här att hon på så sätt synligtgjort olika elevers lärandestilar och kunnat se vilka elever som hör hemma i vilken lärandestil. Vi tolkar detta som att man med hjälp av att variera sin undervisning också kan ta reda på olika lärandestilar. Vissa elever behöver eventuellt använda mer än en stil för att nå önskvärd utveckling. Många gånger tror man att elever tappar fokus medan de rör på sig i klassrummet. Tvärtom tror vi att det kan vara så att dessa elever har ett kinestetiskt behov av att röra på sig för att åter kunna fokusera på skolarbetet. Detta är också något Dunn och Dunn (1995) förespråkar då författaren menar att dessa elever tänker bäst då de får röra på sig. Att våga pröva något nytt kan vara svårt och krävande men vi tror dock att detta i längden kan få mer motiverade elever.

4.2.6 Pedagogens svåraste utmaning

I dagens skola tror vi att barn ses som problembarn då de inte följer

pedagogernas ramar över hur barn skall vara. Vi skulle vilja poängtera att det aldrig är elevens fel utan att det eventuellt är pedagogens val av metod för just denne eleven som är fel. Vi anser att man i dagens skola allt för lätt får en stämpel som ett problembarn vilket vi tror kan vara en oförståelse mellan elev och pedagog. Som pedagog måste man ha ett öppet sinne till alla elever du möter och inte döma någon på för vaga grunder som även Gardner (2001) tidigare påpekat. Detta på grund av att de kanske har en speciell lärandestil som är svårare att tillgodose. Kanske är det just detta som är pedagogens svåraste utmaning; Att hitta och tillgodose alla elevers lärandestilar och behov.

5 Sammanfattning och slutsatser

Denna undersökning baseras på två observationer och en intervju per pedagog. Två pedagoger har medverkat i undersökningen. I observationerna har vi använt oss av kvalitativa metoder för att kunna besvara våra frågeställningar. Syftet med undersökningen har varit att få fram hur pedagogen förhåller sig gentemot elevers olika lärandestilar. Undersökningen har även varit riktad mot att få fram vilka olika metoder som syns i undervisningen för att kunna tillgodose elevers olika lärandestilar. I litteraturgenomgången fokuserades det på olika lärandestilar som pedagogen kan utgå ifrån för att tillgodose alla elevers behov. Det beskrevs även vilka styrdokument pedagoger skall arbeta utifrån. Resultaten blev att pedagogerna i vår undersökning är medvetna om att elever har olika lärandestilar men att detta inte är något pedagogerna medvetet planerar sin undervisning utifrån. Resultatet visar också att olika metoder ges i undervisningen men att dessa oftast både är dem samma eller snarlika. Undersökningen pekar även på avsaknaden av att kunna tillgodose vissa lärandestilar såsom de kinestetiska och taktila samt de musikal-rytmiska, kroppsligt kinestetiska och naturintelligenta eleverna då pedagogerna uttrycker att de inte har resurser för att kunna tillgodose dessa fullt ut.

Vi har i denna undersökning valt att presentera Gardners intelligenser och Dunn och Dunns teorier om lärandestilar. Vi vill än en gång poängtera att både intelligenserna och Dunn och Dunns syn på olika lärandestilar endast ska ses som ett hjälpmedel för pedagogen att hitta sitt sätt att tillgodose olika lärandestilar. Vi hoppas kunna hitta egna sätt att få fram våra elever olika lärandestilar men vi tror att dessa skall vara till hjälp på vägen.

Det negativa med Gardners intelligenser kan vara att man delar in elever i olika fack. Om en elev inte passar in någonstans, hur skall man hjälpa denne elev? Och vad gör detta för eleven om vi delar in dessa i fack?

Vi tror att Dunn och Dunns test för att få fram eleverna lärandestilar är väldigt tidskrävande. För att ett sådant test skall fungera måste man egentligen göra om detta test var gång man skall arbeta med något i skolan. Vi tror inte att lärandestilar är något som är statistiskt utan ständigt föränderligt och därför kan man inte ha ett test och sedan förlita sig på det.

Efter undersökningen har vår bild av lärandestilar och hur dessa två pedagoger arbetar och förhåller sig till olika elevers behov klarnat. De två pedagogerna är väl medvetna om att olika lärandestilar förekommer i deras klasser. Vår slutsats är; att tillgodose olika lärandestilar är och kommer alltid att vara pedagogens svåraste utmaning. Varje dag möter pedagoger nya elever och nya individuella lärandestilar. Vi tror därför att kontinuerlig fortbildning kring olika lärandestilar krävs för bra och utvecklande verksamhet för eleverna. Vi menar att man som pedagog var dag bör ställa sig frågorna för vem och vilka är undervisningen till för? Till exempel om du har många olika lärandestilar i klassrummet kanske kunskapen kan presenteras på mer än ett sätt.

En tanke som kommit ur arbetet är om önskan att vilja lära sig något har någon betydelse för lärandet? Är det så att om en elev verkligen inte vill lära sig, kan eleven lära sig något då? Eller är det viljan som styr det hela? Vi anser att viljan självklart alltid måste finnas med. Dock kan vi som pedagoger med hjälp av olika metoder i vår undervisning kanske plocka fram viljan och lusten att lära igen?

En annan del av vår slutsats är att de auditiva och visuella lärandestilarna samt de visuellt-spatiala, verbal-lingvistiska och interpersonell intelligenta eleverna ofta tillgodoses mer i skolan, medan den kinestetiska och taktila samt musikalrytmiska, kroppslig-kinestetisk och naturintelligenta elevers lärandestilar är något som mest används för att komplettera undervisningen. Pedagogerna är medvetna om detta men på grund av avsaknad av personal,

pengar och läromedel kan pedagogerna helt enkelt inte tillgodose alla i samma utsträckning. Att kunna tillgodose alla kommer kanske aldrig kunna vara möjligt men huvudsaken är att man har det som utgångspunkt.

Med detta som bakgrund vill vi lämna följande frågor till efterforskande:

- Hur förhåller sig pedagoger på högstadiet/gymnasiet till elevers olika lärandestilar?
- Vilka faktorer påverkas pedagogen av för att inte kunna tillgodose alla lärandestilar?

Källförteckning

Andersson, A. (2008) [Internetkälla] 2009-05-20. *Inlärningsstilar, Dunn´s lärstilsmodell, teori och praktik.*

http://eprints.bibl.hkr.se/archive/00002369/01/Exarb_Andersson_Ann.pdf

Andreasson, E & Svensson, S. (2006) [Internetkälla] 2009-05-20. *Vissa kräver många sätt att lära på, En kvalitativ undersökning över individanpassad undervisning med inlärningsstilar som hjälp.*

http://eprints.bibl.hkr.se/archive/00001273/01/Exarb_Andreasson_Svensson.pdf

Boström, L. & Wallenberg, H. (1997) *Inläring på elevernas villkor – inlärningsstilar i klassrummet.* Jönköping: Brain Books.

Claesson, S. (2007) *Spår av teorier i praktiken.* Lund: Studentlitteratur.

Denscombe, M. (2000) *Forskningshandboken för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna.* Lund: Studentlitteratur.

Dunn, R. & Dunn, K. (1995) *Alla barn är begåvade - på sitt sätt.* Malmö: Skogs Grafiska AB.

Dunn, R. (2001) *Nu fattar jag.* Jönköping: Brainbooks

Ellneby, Y. (1991) *Barns rätt att utvecklas.* Stockholm: Natur och kultur.

Gardner, H. (2001) *Intelligenserna i nya perspektiv.* Jönköping: Brain Books.

Lindström, G. & Pennlert, L. (2003) *Undervisning i teori och praktik- en introduktion i didaktik* Umeå universitet.

Läraryrket (2005) *Lärarens handbok* Stockholm: Läraryrket.

Läraryrket (2008) [Internetkälla] 2008-11-05.

<http://www.lararforbundet.se/web/ws.nsf/documents/00376FD0?OpenDocuments>.

Patel, R. Davidsson, B. (2003) *Forskningsmetodikens grunder Att planera, genomföra och rapportera en undersökning* Lund: Studentlitteratur

Skolverket (2004) *Attityder till skolan 2003*. Stockholm: Skolverket

Skolverket (2007) [Internetkälla] 2009-01-18 *Att läsa och skriva forskning och beprövad erfarenhet*. www.skolverket.se

Skolverket (2004) *Mer kunskap för pengarna en analys av resurser och resultat i grundskolan*. Stockholm: Skolverket.

Språkrådet (2008) *Svenska skrivregler*. Stockholm: Liber.

Svenska Akademiens Ordlista (2008) [Internetkälla] 2008-12-09

<http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>

Vetenskapsrådet (2008) [Internetkälla] *Etiska regler* 2008-11-28

www.vr.se

Vygotskij, L (2007) *Tänkande och språk* Göteborg: Daidalos.

Williams, P. & Sheridan, S. Pramling Samuleson, I. (2000) *Barns samlärande en forskningsöversikt*. Stockholm: Skolverket

Bilaga 1

Intervjufrågor:

- Tar du reda på vilka olika lärandestilar som ingår i din barngrupp? Exempelvis när du får nya elever.
 - A) Hur gör du då?
 - B) Hur ofta görs detta i så fall?
- Tillgodoser du alla elevers lärandestilar?
 - A) I så fall hur går du tillväga?
- Vilka resurser har ni att tillgå på skolan?
 - Utgår du ifrån några teorier kring lärandestilar i din undervisning?
 - A) Vilken och hur tillämpar du den?
 - Hur skulle din drömarbetsplats se ut om du ser till elevers olika inlärningstilar, skolans material och personal?
 - Har du något mer du vill tillägga?

Bilaga 2

I Hur gammal är du?

Ped Jag är 48 född 60.

I Då så går vi vidare till nästa fråga. Ehhh, tar du reda på vilka olika lärandestilar som ingår i din barngrupp? Exempelvis när du får nya elever?

Ped Ehh vi har, vi har alltid ett överlämnande från deras tidigare lärare, ehh, där vi också får veta deras inlärningsstilar ehh, så de får jag. Sen så jobbar jag(...)kanske inte alltid medvetet utifrån det, det är nog inte så att jag tänker det men men jag har alltid alternativen. Försöker i alla fall.

I Ja ja hur ehh är det någon gång du kanske tänker tillbaka, hur ofta liksom omprövar du dem kanske?

Ped Ehhhhmmm ja alltså jag tänker såhär: jag försöker(...) visa dem andra inlärningsstilar.

I Mmmm.

Ped För att ge dem ytterligare en input, en väg in. Sen är det ju inte alltid att de anammar det ändå i det samhället vi lever i så så handlar det mycket om ett sätt kanske eller två sätt. Men å skolan i synnerhet kanske många gånger tyvärr bara har för få inlärningsstilar.

I Mmmm.

Ped Ehhhh eller inlärningsstilar.

I Ehhh ja du har svarat på frågan lite redan men om du vill tillägga något så tillgodoser du alla lärandestilar?

Ped Förmodligen inte. Ehhh men när man då jobbar i ett arbetslag som jag gör och där vi ehhh ett antal gånger om året blandar elever också i tem(...) ett större tema, så får dem de andra lärarna också och då kan man ju kanske plocka fram andra saker hos. Men det är ingenting som vi medvetet gör att ehhhh det är nog mer som det blir. Sen kan jag ju säga att jag jag tycker ju själv att jag har utvecklats med att bli mer uppmärksam på det. Och ser det tydligare vad dem är för några filurer.

I Mmmm, då går vi vidare till ett lite annat moment då. Vilka resurser har ni

att tillgå på skolan om man då tänker på just det här med att möta olika lärandestilar?

PedAlltså menar du ehmm specialpedagog menar ni.

I Nej det kan vara allt ifrån material.

PedMaterial.

I Pengar allt allt.

PedEhh ja vi vi vi i 5-6:an har jobbat jobbar lite efter Bifrost tanken i grunden.

I Mmmmm.

PedOch har Gardners olika intelligenser, så att vi försöker göra även mycket praktiskt, sen har vi en specialpedagoger eller inte en ett par stycken som vi kan men dom är överbelastade.

I Mmmmm.

PedPengar jaaaaa det är klent ehhd det gäller att ha känningar hos föräldrarna om de kan skaffa material men nej det som jag det som är den stora som jag kan tycka nackdelen med den här skolan är det att den ligger på landet, när det gäller att besöka saker att se saker, där räcker inte pengarna. Alltså ta sig från skolan är jätte dyrt.

I Då går vi vidare du har svarat lite på den också.

PedMmmmm.

I Ehddd, utgår du ifrån några teorier i din undervisning?

PedAlltså jag jag har en ju en hollistisk syn på lärandet att på både eleven och lärandet att det ska sättas i ett sammanhang. Kopplar det ofta till till den värld som är utanför skolan, sen vill jag inte dela upp det i två världar men att när kan man använda det praktiskt och på riktigt så att säg. Men och sen learning by doing är väl inte helt fel, det har ju upptäckt att många upptäcker det. Diskussioner, Vygotskij och hans kamrater kommer inte ihåg namnen.

I Det är inte lätt.

PedNej.

I Hur skulle din drömarbetsplats se ut? Om du ser till alla elevers olika inlärningsstilar skolans material och personal?

PedMin(...) åhhh en större börs så att jag skulle kunna ehhd ha möjlighet att eh

det som jag sa innan ge mig av härifrån men även bjuda in (...) folk till att komma hit. Jag skulle vilja haft tillgång till ett stort skapanderum som man kunde lämna (...) som klasslärare har man ju sitt klassrum åh det är ju en frihet i sig för jag menar jag kan ju avsluta en dag utan att plocka undan och så fortsätter vi dagen efter. Men ändå man skulle ha det stora. Jag skulle gärna haft en dramapedagog knuten till skolan. Det hade jag gärna haft det finns inte här. Nåt mer eh. Läs och skrivinläring funkar bra tycker jag på den här skolan. Det jag ser bekymret ligger väl utanför skolan att barn läser mindre och mindre. Det märkte vi nu när man plockar fram böcker, läroböcker som är anpassade till åldern och dem inte förstår texterna. Nya läroböcker dem har inte läsförståelsen, dem har inte orden och då läser jag högt flera gånger i veckan, vi har avsatta stunder till att läsa, vi har bokprat så att jag försöker få in det men det som händer utanför skolan där läser man nästan inte alls. Där där hade jag önskat men det är ja önska får man göra.

I Mmmmm har du något mer du vill tillägga om du tänker på vår frågeställning eller eh något inom inlärningsstilar?

PedNej inte vad jag kan komma på sådär. Jag kan, jag tycker det är bra att man har eleverna blandade alltså att inlärningsstilarna är blandade. För jag tror att dem lär sig av varandra också och där man vi dem tillfällen man pratar om olika sätt att lära sig på så får dem också en ökade förståelse för varandras olika sätt. Att någon måste gå upp och känna på grejerna och att någon måste eller att någon annan kan sätta sig i en hörna åh åh läsa eller skriva att det finns olika vägar in. Så att det blir ju lite den här meta kognitionen som dem blir medvetna om på ett annat sätt (...)

I Då tackar vi för oss.

PedÅh var det allt.

I Så stänger vi av bandet.

Bilaga 3

I – Då ska vi se, vilken utbildning har du?

Ped – Jag är utbildad 1-7 lärare med Svenska So, ee, och sedan har jag läst extra engelska också upp till 7:an också.

I – Mm, hur länge har du varit verksam här inom skolan?

Ped - 91.

I - Mm.

Ped (...) gick jag ut.

I - Mm, hur gammal.. (Pedagogen avbryter)

Ped Eller du menar på denna skolan?

I Nej (pedagogen avbryter.

Ped Nej överhuvudtaget.

I Ja, överhuvudtaget.

Ped Ja men här har jag varit nu i 14 år på denna skolan.

I Mm, hur gammal är du?

Ped 55.

I Mm, det var dom mer formella frågorna, nu kommer det lite djupare frågor – Tar du reda på vilka olika lärandestilar som ingår i din barngrupp?

Ped Ja de försöker jag göra (...)

I Mm.

Ped Ee, du menar hur, ee, att barnen är individuella (...)

I Ja.

Ped (...) att barnen lär sig (intervjuaren avbryter)

I På olika vis.

Ped Ja det försöker jag göra.

I Mm.

PedEm, jag vet att en del är jätteduktiga lyssnare.

I Mm.

PedEn del, emm, lär sig lättare om dom läser det (dörr slår igen), em en del tar hjälp av bilder, att de det, en ee film till exempel kan hjälpa några barn.

I Mm.

PedSå jag försöker, försöker ha med så många olika saker som möjligt.

I Mm.

PedEm, och ta till exempel nu när vi jobbat med landskap Skåne, så hade vi material och läsa i medan jag vet att vissa barn måste man läsa det för.

I Mm.

PedHögt alltså, för att dom ska se och många tar hjälp av, ee, bilder när de läser en text.

I Mm.

PedDom behöver se nånting också samtidigt som man läser en text.

I Mm.

PedDet vet jag.

I Mm, ee, hur gör du för att ta reda på dom här olika lärandestilarna? Har du någon speciell teknik, eller?

PedNej det är ganska svårt.

I Mm.

PedDet ser man ganska tydligt tycker jag, när man har haft, när man får ha en elevgrupp så lär man sig se det, ehm, genom att ställa öppna frågor, eller att, ee, frågor barnet hur det tänker, för det gör jag väldigt ofta, då ser man att nej, här måste vi ta till ett annat sätt och sen lä rman sig ju efterhand vilken som man måste sitta ner med och läsa högt för och vilka som klar av att själv ta in nånting så och vilka som behöver samtala om nånting för att, ee, det är inte så bara att det går att man läser det högt utan ofta är det ju samtalet som gör att förståelsen kommer, emm, motfrågor, ehm, ehm, att hga någonting att hänga upp det på, att jämföra med någonting.

I Mm.

PedDå ser man också att, jaha, nu förstår det här barnet det och om man säger

(...) den gruppen jag har nu så har jag många lärarstilar.

I Mm.

PedMånga, många olika sätt som dom lär på faktiskt, av olika anledningar.

I Mm.

PedEe, jag har elever som måste, ee, får en stund varje dag, individuellt med läraren satt säga.

I Mm.

PedMedan dom som princip helt självgående som kan ta in ett stycke ur en text och klara av att förstå den och bearbeta den medan en annan elev måste ha mer stöd och mycket mer samtal.

I Mm.

I Mm, em, ja för och, emm, konkretisera detta lite mer, hur ofta, alltså vad har jag förstått så för du det varje dag (...)

Ped(...) jag försöker göra det varje dag.

I Ja.

Ped Jag försöker att tänka igenom och låt oss säga om vi ska börja ett nytt tema, om vi bara säger så.

I Mm.

PedSå försöker jag tänka igenom vad är det nu jag behöver i detta temat för att jag ska nå alla barnen.

I Mm.

Ped(...) och likadant redovisningsformerna försöker jag också variera, ee, vi hade ni ett skriftligt, individuellt prov, det är det första vi har haft och det är det första treorna nånsin har haft.

I Mm.

Ped Och jag hade teorier som var i nivå med femmorna som skrev jättebra och teorier som inte visste alls för dom skulle ta sig ann och då, ee, bland dom var ju då dom eleverna som måste få samtalstid (...)

I Mm.

PedFör att, ee, hålla kvar en kunskap eller en fakta i huvudet. Och så nu det här temat vi har börjat med nu, det kommer redovisas i teater och dramaform

och då når jag andra elever som har mycket lättare att agera.

I Mm.

PedOch som, liksom, via samtal i grupp kan ta in och redovisa den, den kunskapen som dom har lärt sig, vi läser alltså främmande religioner nu.

I Mm.

PedEe, och då, det är viktigt att variera teman så man inte alltid för likadant för då når man inte, då når man bara dom barnen som är duktiga läsare och hålla kvar (...)

I Mm.

Ped(..) fakta i huvudet. Och alltså, egentligen räcker ju inte för att (...) samtalsbiten måste finnas med alltså, jag själv är ju likadan, jag har jättesvårt och läsa in nått nytt om inte jag får samtala med någon om det jag läser eller det jag ser.

I Mm.

PedOm jag går och ser en film till exempel och så går man därifrån så bara jaha, man måste ju prata med någon om det.

I Mm.

PedOch, då, då, då tror jag att det är lika viktigt att barnen får göra det, att dom får prata om det vi håller på att lära oss om, att hur va det nu och hur tänker du (...)

I Mm.

PedMm.

I Mm, du har svarat delvis på denna frågan också men ee, tillgodoser du alla elvers lärandestilar, känner du att du kan det?

PedNej det kan jag inte svara hundra procentigt på.

I Nej (...)

PedJag försöker göra det men jag, jag kan inte säga att jag gör det, jag tänker på det (...)

I Mm.

PedEm, jag försöker variera (...) och ser ju då varierande resultat, jag ser ju nu till exempel dom som inte klarade av och sitta individuellt och göra ett prov och

där, det bekymrar mig litegrann för att (...) dom eleverna kommer ju att få ett problem framöver om inte dom, om inte vi har lyckat och hjälpa den eleven att lära sig så, för så ser ju nästan hela vår skola ut framöver, att du ska sitta ensam och läsa in nånting och sen så ska du redovisa det.

I Mm.

Ped Helst skriftligt då.

I Mm.

Ped Och dom som har problem med det (...) det är jättesvårt.

I Mm.

Ped Så man måste ju, man måste träna dom också i det.

I Ja (tystnad) Precis. Vilka resurser har ni att tillgå på skolan (...) om du ser till elevers olika (...)

I Mm (...) Mm.

Ped Vi har ee, sp, ee, du tänker människor nu eller vad tänker du?

I Allt du kan komma på (...)

Ped Ja men då börjar jag tänka människor.

I Mm.

Ped Och då har vi en specialpedagog som är väldigt flexibel.

I Mm.

Ped Och som jag utbyter väldigt mycket av mina tankar med, där jag har min (...)

I Mm.

Ped (...) Mitt lärande satt säga, hon och jag tillsammans, sen då ee, fungerar det väldigt bra med fritidspedagog för att där, där är också ett sånt samtalslärande oss emellan.

I Mm.

Ped Och hon, ee, har lätt att, ee, konkretisera, alltså hjälpa till att hur ska vi göra detta synligt nu.

I Mm.

Ped Du kan ta till exempel matten, då pratat vi ofta om hur ska vi konkretisera detta, hur ska vi göra det? Em, så, så personligen tycker jag att jag har bra runt

mig.. Emm, sen material alltså, jag är inte så materialfixerad om jag så säger. Jag använder SPC otroligt mycket, vi utnyttjar bokbussen jättemycket. Ee, det är ofta dom får med sig hem att dom ska prata med sina föräldrar om en sak, den, ee, ta reda på nånting hemma, intervjuar nån om dom har nån anhörig eller nånting som kan mycket om just det vi håller på med.

I Mm.

PedEm, en del barn är väldigt snabba till att gå till nätet för att söka kunskap eller söka det dom (...) och det har, dom, många har blivit duktiga på det och inser att man kan inte bara skriva islam till exempel och så börjar sida upp och sida ner där, det, det går inte, jag ja, det har lugnat ner sig litegrann. Det var värre för några år sen.

I Mm.

PedDå rusade ju barnen till datorn men det gör dom inte längre tycker jag utan..

I Nej.

Ped Nu har vi det mer som ett hjälpmedel som alla andra tycker jag

I Mm (...) Om man ser till resurser pengamässigt eller så hur (...)

PedAa (...)

I Känner ni att ni får (...)

PedDet är ju det, det är ju det ständiga dilemman, om vi tar till exempel om vi läser då historia, vi ska läsa nu då, ee, fram till snapphanetiden, fram till då 1600-talet, då lägger jag ju hellre pengar på att vi ska åka till spårakulla, till den här snapphanegården då och (...)

I Mm.

PedTillbringa en dag där och leva som på den tiden vi slogs med svenskarna, em, än att lägga pengar på, em, ja, att alla ska ha samma bok till exempel. Det behovet har inte jag alls att alla ska ha samma bok, utan då lånar jag ihop böcker och sedan så utgår vi från dom och så ställer vi våra frågor, vad är det nu vi ska ta reda på och så jobbar vi utifrån dom böckerna.

I Mm.

PedOch så, ee, och då får ju jag ta pengar ifrån läromedel till bussar om jag så

säger (...)

I Mm (...) Då går vi vidare. Ee, utgår du ifrån några teorier kring lärandestilar i din undervisning?

Ped Inte så att jag tänker att nu utgår jag från den teorin och nu utgår jag från teori (...)

I Mm.

Ped Jag (...) tar nog, ee, ja, tar nog godbitar från olika teorier som jag har sätt stämmer in på mig och som jag känner att jag bemästrar.

I Mm.

Ped Och som jag förstår alltså varför jag gör som jag gör.

I Mm.

Ped Och som jag förstår, alltså varför jag gör som jag gör.

I Mm.

Ped Emm (...) så det är nog en blandning skulle jag tro.

I Mm.

Ped Jag är inte fanatiker på nått sätt så att jag känner att nu ska jag följa det och det, nej det vill jag inte påstå alls, utan, men jag, jag har nog försökt hitta mig en egen stil som jag är trygg med och som jag (...) tänker att det här stämmer för mig, jag förstår vad jag gör och jag, ee, kan bearbeta det och tänka efter varför allt blev så och (...) hur ska jag nu gå vidare nästa gång och sen så har, har, vissa föreläsningar ger ju mycket mer aha-upplevelser än vad andra gör.

I Mm.

Ped Jag har alltid (...) vatt, ee, noga med att det här att man ska kunna till exempel tabellerna, för att man ska ha det redskapet med sig och det har ju gått i vågor det där genom åren, ska man träna in sånt, ee, är det nödvändigt och så va (...)

I Mm.

Ped Och sen så för ett antal år sen så var vi på föreläsning, hjärnforskare, och fick vi veta hur viktigt det är att det lärs in på tidigt stadium för att känna trygghet och för att veta att det här har jag med mig.

I Mm.

Ped Och då kände man bara att (...) ha det är nån annan som sagt det så nu kär jag vidare i det att tabellerna ska in.

I Mm.

Ped Så lite såna signaler tycker jag nog att man får från olika håll att, ee (...)

I Mm.

Ped Och, och är man sen på en föreläsning och nån säger nånting så tvingas man ta och tänka till, det tycker jag också är väldigt bra, antingen bekräftar det vad man redan tänker eller om dom säger tvätemot då måste jag ju tänka till, varför är det så och hur tänker dom?

I Mm.

Ped Och det är ju också bra, då tvingas man ju att kanske omvärdera

I Mm.

Ped För det har man ju fått göra under årens gång.

I Mm, Hur skulle din drömarbetsplats se ut om du ser till alla elevers olika inlärningsstilar, skolans material och personal?

Ped (...) Alltså jag har det bra i år (skratt) jag har, em, em, att vi som jobbar har olika, att man, vi jobbar tillsammans med fritispedagoger är toppen (...) att man har, jag skulle önska att vi hade mycket större och levande skolgård, det skulle jag önska, där det fanns jätte många, det skulle finnas hundrarutor, det skulle finnas ee, solur, där skulle finnas norr och syd, öst och väst utsatta, det skulle finnas en hage med månaderna inskrivna, alltså såna saker.

I Mm.

Ped Det önskar jag mig mer, ee, en fungerande samlingslokal där man kunde spela teater, spela drama där man kunde bjuda in föräldrar och syskon och sånt, nu har vi visserligen gymnasalen här men den, den är, alltså lite finare med en scen, en scen skulle jag önska mig med draperier, ridå, ee lampor, en musikanläggning som fungerade (...) fint bibliotek har vi det tycker jag. Em, mer alltså, vi skulle ha tillgång till en kanon i varje klassrum, ee den tekniken skulle vara lite mer framme.

I Mm.

PedTycker jag, em, och så som sagt var, fler grejer ute som man kunde ha till hjälp, se en hundrasträcka uppritad (...)

I Mm.

PedJa, en massa såna saker.

I Mm, Mm (...) Vår frågeställning är då hur pedagogens förhållningssätt är gentemot elevers olika inlärningsstilar. Om du ser till den frågeställningen är det då något du vill tillägga i intervjun?

I (...) Nej det viktigaste är att hitta varnet och ee (...) förstå hur det tänker, det är det absolut viktigaste och gör man inte det kan man köra över 1/3 av en grupp hur lätt som helst och prata om nått som de inte har en aning om.

I Mm.

PedJag hittar fortfarande aha-upplevelser där jag tänker men hur tänkte du nu när du gjorde så och när jag får en sån förklaring så förstår jag ju (...) jaha.

I Mm.

PedOch förstå då vet jag ju hur jag ska hjälpa.

I Mm.

PedAnnars hjälper det ju inte att jag säger samma saker om och om igen om inte jag förstår hur det tänker.

I Mm.

PedSå det tror jag är det viktigaste överhuvudtaget.

I Mm, då är vi väldigt nöjda med dessa svar. Tack så mycket, då stoppar vi här,

Bilaga 4

Hej!

Vi är två studenter, Anna och Jenny, som läser på lärarutbildningen (grundnivå) på Högskolan Kristianstad. Vi kommer under höstterminen att skriva vårt examensarbete. Examensarbetet kommer att bestå av en studie om olika lärandeteorier. Studien kommer att bygga på två observationer i klassrummet som följs av en intervju (med inspelning) med undervisande pedagog.

Vi söker nu pedagoger som vill delta i vår undersökning,

verksamma i årskurs 3-5. Pedagogen kommer att vara anonym. Undersökningen är frivillig och går att avbryta när som helst utan vidare förklaring om varför. Materialet kommer att ligga som grund för vårt examensarbete och kommer att förvaras hos oss personligen.

Hör av er snarast om ni är intresserade av att delta i studien, då vi har planerat att sätta igång med observationer och intervjuer under vecka 46, så att vi kan planera in eventuella besök.

Kontakta oss:

Anna Sandgren telenr: 0708935266, mail:

anna.sandgren0011@stud.hkr.se

Jenny Mattisson telenr: 0735744646, mail:

jenny.mattisson0009@stud.hkr.se

Med vänliga hälsningar Anna & Jenny

Referens: www.vr.se etiska överväganden inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning.

